

תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (הוראת שעה), התשפ"ו-

2026

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 35, 36(א) ו-65 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹ (להלן – החוק), ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הוראת שעה
לעניין נזק עקיף שאירע בתקופה שמיום י"ב באדר התשפ"ו (1 במרץ 2026) עד יום י"ג באייר התשפ"ו (30 באפריל 2026) (להלן – התקופה הקובעת), יראו כאילו בתקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973² (להלן – התקנות העיקריות) –

(1) בתקנה 1-

(א) במקום ההגדרה "שווי של נזק עקיף" נאמר:

"אזור מיוחד" – האזור הכולל את הישובים והאזורים המפורטים בתוספת השנייה, המוכרז בזה יישוב ספר בתקופה הקובעת, הכול לפי העניין;

"הוראה על סגירת מוסד חינוך" – הוראה של פיקוד העורף על סגירת מוסד חינוך ברשות מקומית באזור מיוחד, שניתנה בתקופה הקובעת;

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963³;

"חוק הסיוע הכלכלי" – חוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה) (סיוע לעסקים ולמוסדות ציבור), התשפ"ו-2026⁴;

"חוק מס ערך מוסף", "מוסד ציבורי זכאי", "מחזור עסקאות", "מחזור עסקאות בשנת הבסיס", "מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס", "מס תשומות", "קרוב", "שנת הבסיס", "תמיכות ותשומות", "תקופת הבסיס" ו-"תקופת הזכאות" – כהגדרתם בסעיף 38 לחוק כנוסחו בסעיף 1(2) לחוק ההסיוע הכלכלי;

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.
² ק"ת התשל"ג, עמ' 1682.
³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.
⁴ ס"ח התשפ"ו, עמ' 544.

”שווי של נזק עקיף” – אחד מאלה, לפי בחירת הניזוק, ובלבד שנגרם כתוצאה מנזק מלחמה, מחמת אי-אפשרות לנצל נכסים כתוצאה ממלחמה או מחמת הפסקת פעילות כתוצאה ממלחמה בתקופה הקובעת:

(1) מסלול שכר עבודה; לעניין זה -

”יום היעדרות בשל המצב הביטחוני” – יום שבו לא עבד עובד בעבודתו אצל ניזוק בכל מקום שהוא בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר, למעט יום שבו נעדר בשל מחלה, תאונה, חופשה שנתית, מילואים, או בשבת ובחג וביום שישי – למעט מי שעובד באופן רגיל בימים אלה ובלבד שמתקיים בו גם אחד מאלה:

(1) הוא נעדר מעבודתו עקב הוראה על סגירת מוסד החינוך שבו העובד מועסק או בשל איסור על התקהלות;

(2) הוא אדם עם מוגבלות כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ”ח-1998⁵, שמתגורר באזור המיוחד, או שהוא קרוב של אדם כאמור שמתגורר באזור המיוחד, והוא נעדר מעבודתו לצורך השגחה עליו או טיפול בו (בפסקה זו – העובד הקרוב), ובלבד שמתקיימים לגבי האדם עם המוגבלות שני אלה:

(א) מוגבלותו או מוגבלות קרובו שעליו הוא משגיח או שבו הוא מטפל, לפי העניין, ידועה למעסיק, או שהוא או העובד הקרוב, לפי העניין, המציא למעסיק אישור או תיעוד רפואי המעיד על מוגבלותו או על מוגבלות קרובו;

(ב) הוא אינו יכול להגיע למקום העבודה או לשהות בו משום שמוגבלותו או מוגבלות קרובו שעליו הוא משגיח או שבו הוא מטפל, לפי העניין, מונעת ממנו לפעול לפי הנחיות פיקוד העורף בתקופה הקובעת;

והכול בתנאי שמתקיימים התנאים הקבועים בפסקת משנה (3)(א) ו-(ב), בשינויים המחויבים;

(3) הוא נעדר מעבודתו לצורך השגחה על ילדו, הנמצא עימו, עקב הוראה על סגירת מוסדות חינוך במקום מגוריו, המצוי באזור המיוחד, אף אם המוסד לא היה פעיל בתקופה הקובעת, או עקב סגירת מוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד, ובלבד שמוסד החינוך מצוי באזור המיוחד, והכול ובלבד שאין במקום העבודה של העובד או של בן זוגו מסגרת נאותה להשגחה על הילד, ומתקיים אחד מאלה:

(א) הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית של העובד או שהעובד הוא הורה עצמאי של הילד;

(ב) בן זוגו של העובד הוא עובד או עובד עצמאי, ולא נעדר מעבודתו, מעסקו או מעיסוקו במשלח ידו, לצורך השגחה על הילד, ואם בן הזוג אינו עובד או עובד עצמאי – נבצר ממנו להשגיח על הילד;

הוראות פסקה זו יחולו לגבי עובד שהוא אומן, ואולם היעדרות של עובד כאמור תיחשב כיום היעדרות רק אם לא ניתן פיצוי לפי פסקה זו בעד אותו יום בשל יום היעדרות של הורהו של הילד, לפי העניין, לצורך השגחה על אותו ילד; לעניין זה

"אומן" – הורה במשפחה שאישר מי ששר הרווחה והביטחון החברתי הסמיכו לכך לשמש כמשפחת אומנה;

"הורה עצמאי", "ילד", "מוסד חינוך" – כהגדרתם בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006⁶;

"מסלול שכר עבודה" –

(1) לגבי ניזוק שאינו ניזוק המפורט בפסקאות (2) ו-(3) – 520 שקלים חדשים (להלן בהגדרה זו – שווי הנזק) לכל יום עבודה ששילם המעסיק בעד יום היעדרות של העובד בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר;

(2) לגבי ניזוק שהוא קיבוץ – שווי הנזק, מוכפל בסך כל ימי היעדרות בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר ששולמו לעובד שאינו חבר קיבוץ, בתוספת שווי הנזק מוכפל בסך כל ימי היעדרות בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר של חברי הקיבוץ העובדים בתעשייה, במסחר, בשירותים, בחקלאות או בתיירות בקיבוץ, ולמעט חברי הקיבוץ העוסקים במתן שירותים לחברי הקיבוץ עצמם;

(3) לגבי ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי – השיעור המתקבל מחלוקת סכום הכנסתו לשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, שלא מתמיכות ותרומות, בסכום הכנסתו האמורה, כולל תמיכות ותרומות, מוכפל בשווי הנזק לכל יום עבודה ששילם המעסיק בעד יום היעדרות של העובד בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר;

⁶ ס"ח התשס"ו, עמ' 396.

(4) לגבי ניזוק שהכנסתו היא מעסק או ממשלח יד לפי סעיף 2(1) לפקודה (להלן – עובד עצמאי) שעובד במוסד חינוך ונעדר מעבודתו עקב הוראה על סגירת מוסד החינוך שבו הוא עובד, או לגבי עובד עצמאי המתגורר באזור המיוחד שעסקו אינו מצוי באזור המיוחד ונעדר מעבודתו בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר, ומחזורו נפגע בשל היעדרות זו – שווי הנזק מוכפל במספר ימי היעדרות של העובד העצמאי בשל המצב הביטחוני בתקופה המזכה לעניין שכר;

לא עבד העובד האמור בחלק מיום העבודה, יהיה הנזק החלק היחסי משווי הנזק שיחסו לכלל שווי הנזק הוא כיחס מספר השעות שבהן לא עבד העובד כאמור, לסך כל שעות העבודה הרגילות ביום של אותו עובד, ובלבד שמספר השעות שבהן לא עבד העובד הוא שעה אחת או יותר;

לעובד המועסק במשרה חלקית, יהיה הנזק החלק היחסי משווי הנזק שיחסו לכלל שווי הנזק הוא כיחס מספר שעות העבודה הרגילות ביום של אותו עובד, לסך כל שעות העבודה ליום במשרה מלאה;

”התקופה המזכה לעניין שכר” – התקופה שמיום י”ב באדר התשפ”ו (1 במרץ 2026) עד יום כ”ט בניסן התשפ”ו (16 באפריל 2026);

(2) מסלול מחזורים ובלבד שהנזק אירע באזור המיוחד; לעניין זה –

"הפרש המחזורים" – ההפרש החיובי שבין מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס לבין מחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות; ואם היה מחזור עסקאותיו של הניזוק כולל פעילות מכמה סניפים, יופחתו ממנו מחזורי העסקאות של הסניפים שאינם כלולים באזור המיוחד, ואם היה הניזוק רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף, יופחת מהמחזור המאוחד מחזורו של העוסק האחר;

"מסלול מחזורים" –

(1) לגבי ניזוק שאינו ניזוק המפורט בפסקת משנה (2) – סכום הפרש המחזורים מוכפל במשלים ההוצאה הנחסכת;

(2) לגבי ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי ולגבי ניזוק שהוא עוסק פטור – ההפרש החיובי שבין מחזור העסקאות בשנת הבסיס מחולק במספר החודשים בתקופת הזכאות, לבין סכום הכנסתו בתקופת הזכאות, מוכפל במשלים ההוצאה הנחסכת;

והכול לא יותר מ-5,000,000 שקלים חדשים, ובלבד שבכל מקרה שילם שכר לעובדיו בעד יום היעדרות בשל המצב הביטחוני;

”משלים ההוצאה הנחסכת” – התוצאה המתקבלת מהפחתת שיעור ההוצאה הנחסכת, לפי העניין, מ-1, ובלבד שאם היא נמוכה מאפס היא תיחשב כאפס, ולגבי מי שעיסוקו במסחר סיטונאי או קמעונאי בדלק – לא יותר מ-7.5%; ולגבי קבלן כוח אדם כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ”ו-1996⁷ – לא יותר מ-12%; או שיעור אחר שהחליט עליו המנהל במקרים שבהם שוכנע כי שיעור ההוצאה הנחסכת אינו משקף את ההוצאות שנחסכות במקרה של אי-הפעלת עסקו של הניזוק;

”סכום הוצאות השכר הנחסכות” – סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות בעד כלל העובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום, שפוטרו או שעבודתם הופסקה בדרך אחרת, מוכפל במספר הקובע, לפי העניין; לעניין זה, ”המספר הקובע” – 12 מחולק במספר החודשים בתקופת הזכאות;

”סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” – אחד מאלה, לפי העניין, ובלבד שהוא סכום חיובי –

(1) לגבי ניזוק כאמור בפסקה (1) להגדרת ”מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס” – סכום השווה לשכר העבודה ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בטופס 0102, בהפחתת השכר כאמור ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור העסקאות בתקופת הזכאות, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25;

(2) לגבי ניזוק כאמור בפסקה (2) להגדרת "מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס" – סכום השווה לשכר העבודה הממוצע בתקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בטופס 0102, בהפחתת השכר כאמור ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור העסקאות בתקופת הזכאות, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25; לעניין זה, "שכר העבודה הממוצע בתקופת הבסיס" – שכר העבודה ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור עסקאות בתקופת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות שלו באותה תקופה ומוכפל במספר החודשים בתקופת הזכאות;

(3) לגבי ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי – סכום השווה לשכר העבודה השנתי הממוצע בשנת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בטופס 0102, בהפחתת השכר כאמור ששולם בתקופת הזכאות, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25; לעניין זה, "שכר העבודה השנתי הממוצע בתקופת הבסיס" – שכר העבודה ששולם בשנת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות שלו באותה תקופה ומוכפל במספר החודשים בתקופת הזכאות;

בהגדרה זו, "שכר העבודה ששולם" - בהפחתת סכומים שהמוסד לביטוח לאומי שילם למעסיק לשם החזר תגמולי מילואים שהמעסיק שילם לעובד לפי פרק י"ב לחוק הביטוח הלאומי;

"עוסק פטור" - מי שהיה עוסק פטור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף באחד מהחודשים שנלקחו בחשבון לצורך קביעת מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס או שהיה עוסק פטור בתקופת הזכאות;

"שיעור ההוצאה הנחסכת" –

(1) לגבי ניזוק שאינו ניזוק המפורט בפסקאות (2) עד (4) – סך כל התשומות השוטפות בשנת הבסיס, מחולק במחזור העסקאות של הניזוק בשנת הבסיס ומוכפל ב-0.85 ובתוספת סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק במחזור העסקאות של הניזוק בתקופה האמורה;

(2) לגבי ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי – ההוצאות הקשורות למכירות בשנת הבסיס, מחולק בסך כל הכנסתו בשנת הבסיס, ובתוספת סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק בסכום ההכנסה בשנת הבסיס; לעניין זה, "ההוצאות הקשורות למכירות בשנת הבסיס" – סך כל ההוצאות הקשורות למכירת שירותים או מוצרים המסופקים באופן שוטף ובמהלך חלק מחודשי השנה שהוצאו בשנת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת הבסיס ומוכפל ב-12;

(3) לגבי ניזוק שהוא עוסק פטור – סך כל התשומות שהיה מדווח לרשות המסים בישראל בשל שנת הבסיס, למעט תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, והכול אילולא היה עוסק פטור, מחולק בסכום הכנסתו בשנת הבסיס ומוכפל ב-0.9;

(4) לגבי ניזוק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף – סך כל התשומות שהיה מדווח לרשות המסים בישראל בשל שנת הבסיס, למעט תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, והכול אילולא היה רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר, מחולק בסכום הכנסתו בשנת הבסיס ומוכפל ב-0.85, ובתוספת סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק במחזור העסקאות של הניזוק בתקופה האמורה;

”תשומות שוטפות” – סך כל התשומות, שנוכה בשלהן מס תשומות לפי חוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים בישראל באמצעות דוח תקופתי לפי סעיף 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לרבות תשומות החייבות בשיעור מס ערך מוסף אפס, ולרבות הוצאות שדווחו בדוח לפי סעיף 131 לפקודה שאינן תשומות, ובלבד שאם העוסק פתח את עסקו לפני יום י”ב בטבת התשפ”ו (1 בינואר 2026), הדוח כאמור הוגש עד יום י”ב באדר התשפ”ו (1 במרץ 2026), ולמעט אלה:

(1) תשומות של עוסק בשל רכישת טובין או קבלת שירות מעוסק שהוא קרובו, זולת אם אישר המנהל, לבקשת העוסק, כי מתקיימים לגבי התשומה אותם מאפיינים המתקיימים לגבי תשומה כאמור בשל רכישה או קבלת שירות בידי העוסק מאדם שאינו קרובו;

(2) תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף שנרכש לצורכי העסק;

”תשומות שוטפות בשנת הבסיס” – סך כל התשומות השוטפות כפי שדווח לרשות המסים בישראל בשנת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת הבסיס ומוכפל ב-12;

(3) מסלול חקלאות, ובלבד שהנזק אירע לגידולים חקלאיים באזור המיוחד – ושהניזוק שילם את שכר העבודה היומי לעובדו בעד יום היעדרות בשל המצב הביטחוני; לעניין זה –

”יום היעדרות בשל המצב הביטחוני” – כהגדרתו בפסקה (1) להגדרה ”שווי של נזק עקיף”;

"שכר העבודה היומי" – כהגדרתו בפסקה (4) להגדרה "שווי של נזק עקיף", כנוסחה ערב תחילתן של תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה), התשפ"ו-2026; ואולם, לעניין זה יקראו את ההגדרה "השכר המרבי" שבפסקה (4) האמורה כאילו במקום "25" בא "22";

"מסלול חקלאות" – סכום של 12,844 שקלים חדשים מוכפל במספר העובדים של הניזוק המועסקים בשטחי האזור המיוחד שיש לו בהם גידולים חקלאיים, והכל לא יותר מ-5,000,000 שקלים חדשים;

(4) מסלול קבלן ביצוע, ובלבד שהנזק אירע באזור המיוחד; לעניין זה –

"מסלול קבלן ביצוע" – לגבי ניזוק שהוא קבלן ביצוע – גובה הפיצוי שקבלן הביצוע היה זכאי לו לפי פרק שמיני 3 לחוק, ובלבד שלעניין זה במקום ההגדרה "הוצאות מזכות" המובאת בו בסעיף 38ל, יקראו:

"הוצאות מזכות" – ההוצאות הקבועות בתוספת חלק השכר המזכה, והכול עד לסכום של 5,000,000 שקלים חדשים;

"ניזוק" – כהגדרתו בסעיף 38ל לחוק;

"התקופה הקובעת" – התקופה שמיום י"ב באדר התשפ"ו 1) במרץ 2026) עד יום י"ג באייר התשפ"ו (30 באפריל 2026);

(ב) בהגדרה "ניזוק", בסופה נאמר "ולעניין ההגדרה "שווי של נזק עקיף", למעט מי שעסקו אינו מצוי באזור המיוחד, ואולם לעניין פסקה (1) בהגדרה האמורה – לרבות מי שעסקו אינו מצוי באזור המיוחד ובלבד שהתקיים בעובדו שנעדר התנאי האמור בפסקה (2) או (3) בהגדרה "יום היעדרות בשל המצב הביטחוני", ולרבות מי שהוא עובד עצמאי שעסקו אינו מצוי באזור המיוחד לעניין פיצוי לפי פסקה (4) להגדרה "מסלול שכר עבודה";

(2) בתקנה 2(א), במקום "שנקבע בתוספת" נאמר "שנקבע בתוספת הראשונה".

(3) בתקנה 4, אחרי "החלטה אחרת" נאמר "לעניין זה, "מס" – סכום שרואים אותו כחוב מס לפי חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980";

(4) במקום תקנה 5 נאמר:

"תביעה לקבלת 5. (א) תביעה לפי תקנות אלה תוגש באופן מקוון, פיצויים ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת הפיצויים לפי תקנות אלה ולשם תשלום הפיצויים לפיהן.

(ב) עוסק המבקש פיצויים לפי תקנות אלה יגיש למנהל תביעה לפיצויים כאמור החל מה-16 בחודש העוקב לתום תקופת הזכאות הנוגעת לעניין ועד תום ארבעה חודשים ימים מהמועד האמור;

(ג) המנהל רשאי להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה כאמור בתקנת משנה (ב), בתקופה נוספת, אחת או יותר, לעוסק מסוים, מטעמים מיוחדים, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 18 חודשים.":

(5) במקום תקנה 8 נאמר:

8 "קביעת הזכאות לפיצויים, תשלום הפיצויים ותשלום המקדמות

(א) לעניין קביעת הזכאות לפיצויים, תשלום הפיצויים ותשלום המקדמות לפי תקנות אלה יחולו סעיפים 38 ו-38מא לחוק, כנוסחם בסעיף 1(2) לחוק הסיוע הכלכלי, בשינויים המחויבים.

(ב) דחה המנהל את התביעה או דחה את אופן החישוב של הפיצוי שהגיש הניזוק לפי המסלול שבחר – ינמק המנהל את החלטתו בכתב.

(6) במקום תקנה 11 נאמר:

11 "השגה וערר

(א) הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע לפיצויים הניתנים לפי תקנות אלה, רשאי להגיש השגה למנהל, בתוך 60 ימים מיום קבלת ההחלטה; החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 8 חודשים; ביקש המנהל מהניזוק פרטים נוספים – רשאי הוא להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות שלא יעלו יחד על 30 ימים; לא נתן המנהל את החלטתו במהלך התקופה האמורה, לרבות תקופה שהוארכה, יראו את התביעה כאילו התקבלה.

(ב) ביקש המנהל מהעוסק פרטים נוספים כאמור בתקנת משנה (א), לא יובא במניין התקופה למתן החלטה כאמור באותה תקנת משנה, פרק הזמן שבו העוסק לא מסר למנהל את הפרטים כאמור.

(ג) השגה תוגש בטופס מקוון שיקבע המנהל בתוקף סמכותו לפי סעיף 66 לחוק ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת טענותיו של מבקש הפיצויים ועמידתו בתנאי הזכאות לפיצויים.

(ד) המנהל רשאי לדון בהשגה ולהכריע בה לפי טענות וראיות שיוגשו בכתב.

(ה) הרואה עצמו מקופח עקב החלטת המנהל
רשאי תוך 60 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה
לערור עליה לפני ועדת ערר.

(7) בתוספת-

(א) במקום הכותרת, נאמר "תוספת ראשונה";

(ב) בפרט 2, במקום "משווי הנזק" נאמר "משווי של נזק
עקיף";

(8) אחרי התוספת הראשונה נאמר:

"תוספת שנייה

(תקנה 1 – הגדרת "אזור מיוחד")

אבו סנאן
אביבים
אבירים
אבן מנחם
אדמית
אודם
או הגנוז
אורטל
אחיהוד
איילת השחר
אילון
אליפלט
אל רום
אלקוש
אמירים
אמנון
אפק
אשרת
בוסתן הגליל
בוקעתא
ביריה
בית ג'ן
בית הלל
בית העמק
בן עמי
בענה
בצת
בר יוחאי
בר לב
ברעם
גדות
ג'דידה-מכר
ג'וליס
גונן
גורן
גוש חלב (ג'ש)
גילון
גיתה
געתון
גרנות הגליל
גשר הזיו
דוב"ב
דיר אל-אסד
דישון
דלתון
דן
דפנה
הגושרים
הילה
הר חלוץ
זרעית
חולתה

חוסן
חורפיש
חצור הגלילית
חניתה
חרשים
טובא-זנגרייה
טל-אל
יאנוח-ג'ת
יובל
יחיעם
יסוד המעלה
יסעור
יערה
יפתח
יראון
ירכא
כברי
כורזים
כחל
כיסרא סומיע
כישור
כליל
כמאנה
כמון
כפר בלום
כפר גלעדי
כפר הנשיא
כפר ורדים
כפר יאסיף
כפר מסריק
כפר סאלד
כפר ראש הנקרה
כפר שמאי
כרי דשא
כרכום
כרם בן זמרה
כרמיאל
לבון
להבות הבשן
לוחמי הגטאות
לימן
לפידות
מג'ד אל כרום
מג'דל שמס
מגדל תפן
מזרעה
מחניים
מטולה
מירון
מכמנים
מלכיה
מנות

מנרה
מסעדה
מעונה
מעיליא
מעין ברוך
מעלות תרשיחא
מצובה
מצוק עורבים
מרגליות
מרום גולן
מרכז כ"ח
משגב עם
משמר הירדן
מתת
נאות מרדכי
נהריה
נווה אטי"ב
נווה זיו
נחף
נטועה
נמרוד
נס עמים
נתיב השיירה
סאג'ור
סאסא
סער
ספסופה
עבדון
עברון
ע'ג'ר
עין אל אסד
עין המפרץ
עין זיוון
עין יעקב
עין קיניא
עכו
עלמה
עמוקה
עמיעד
עמיר
עמקה
ערב אל עראמשה
פלך
פסוטה
פקיעין
פקיעין החדשה
פרוד
צבעון
צוריאל
צורית
צפת
קדיתא

קדמת צבי
קדרים
קצרין
קרית שמונה
ראמה
ראש פינה
רגבה
ריחאנייה
רמות נפתלי
רמת טראמפ
שאר ישוב
שבי ציון
שדה אליעזר
שדה נחמיה
שומרה
שומרת
שזור
שייח' דנון
שלומי
שמיר
שניר
שעל
שפר
שתולה
תובל

סייג לתחולה 2. (א) תקנות אלה לא יחולו על ניזוק שהוא אחד מאלה:

(1) המדינה;

(2) גוף מתוקצב או תאגיד בריאות שהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁹;

(3) קופת חולים;

(4) מוסד ציבורי, שהגדרתו בסעיף 9(2)(ב) לפקודה, למעט אם הוא מוסד ציבורי זכאי;

(5) ניזוק שדיווח לרשות המסים בישראל על סגירת עסקו, לפני תחילת התקופה הקובעת;

(6) ניזוק שעסקו לא היה פעיל לפני יום י"ב באדר התשפ"ו (1 במרץ 2026); לעניין זה, יראו ניזוק כמי שעסקו לא היה פעיל אם הוא לא הגיש לרשות המסים בישראל שניים מתוך שלושת הדוחות האחרונים שהיה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף, בשל התקופה שלפני תחילת התקופה הקובעת, אלא אם כן הוכיח הניזוק, להנחת דעתו של המנהל, שעסקו היה פעיל;

(7) מי שדיווח לרשות המסים בישראל על סגירת עסקו, לפני יום י"ב באדר התשפ"ו (1 במרץ 2026);

(8) מי שדיווח על מחזור עסקאות בסכום אפס לגבי ארבעת החודשים שלפני יום י"ב באדר התשפ"ו (1 במרץ 2026), אלא אם כן שוכנע המנהל שהעסק היה פעיל עד תום חודשיים מתום התקופה הקובעת.

(ב) פסקה (1) בהגדרה "שווי של נזק עקיף", כנוסחה בתקנה 1(1)(א) לתקנות אלה, לא תחול על ניזוק שלא הגיש לפקיד השומה דין וחשבון בטופס 102 בשל חודשים מרץ ואפריל 2026, הכול לפי תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה), התשנ"ג-1993¹⁰;

(ג) פסקה (2) בהגדרה "שווי של נזק עקיף", כנוסחה בתקנה 1(1)(א) לתקנות אלה, לא תחול על ניזוק שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא מוסד פיננסי כמשמעותו בפסקה (6) להגדרה "ניזוק" שבסעיף 38 לחוק כנוסחו בחוק הסיוע הכלכלי;

(2) בשנות המס 2024, 2025 או 2026 חל עליו הפטור לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף;

(3) עיסוקו בחקלאות;

(4) עיסוקו במכירת זכות במקרקעין, המהווה מלאי עסקי בידו; לעניין זה, "מכירת זכות במקרקעין" – כהגדרת "מכירה", לעניין זכות במקרקעין, בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963¹¹;

(5) יותר מ-50% מהעבודות שביצע בשנת המס 2024 או 2025 היו עבודות שמשך ביצוען עולה על שנה;

¹⁰ ק"ת התשנ"ג, עמ' 4081; התשע"ב, עמ' 656.

(6) הוא קבלן ביצוע;

(7) הוא לא שילם את שכר העבודה היומי לעובדו בעד יום היעדרות בשל המצב הביטחוני; לעניין זה –

”יום היעדרות בשל המצב הביטחוני” – כהגדרתו בפסקה (1) להגדרה ”שווי של נזק עקיף”, כנוסחה בתקנה 1(א) לתקנות אלה;

”שכר העבודה היומי” – כהגדרתו בפסקה (4) להגדרת ”שווי של נזק עקיף” בתקנות העיקריות, כנוסחה ערב תחילתן של תקנות אלה; ואולם, לעניין זה יקראו את ההגדרה ”השכר המרבי” שבפסקה (4) האמורה כאילו במקום ”25” בא ”22”.

שמירת דינים 3. אין באמור בתקנות אלה כדי לפגוע בזכאותו של ניזוק ביישוב או באזור שהוכרז יישוב ספר ערב תחילתן של תקנות אלה, והוא רשאי לבחור בין פיצוי לפי תקנות אלה לבין פיצוי לפי התקנות העיקריות כנוסחן ערב תחילתן של תקנות אלה.

המשך תחולת הוראות מחוק 4. הגדרות והוראות מחוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה) (סיוע לעסקים ולמוסדות ציבור), התשפ”ו–2026¹² שהוחלו בתקנות אלה, ימשיכו לחול לעניין תביעות לפי תקנות אלה גם לאחר פקיעת תוקפו של החוק האמור, כנוסחן ערב הפקיעה.

כ"ב אדר ה'תש"פ (13 ב יא"מ 20) התש"פ (חמ 206-3-1ת)

בצלאל סמוטריץ'
שר האוצר

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום י"א באדר התשפ"ו (28 בפברואר 2026), החלה המערכה מול איראן, מבצע "שאגת הארי". בעקבות היציאה למבצע, מדינת ישראל התמודדה עם ירי טילי קרקע-קרקע וכלי טיס בלתי מאוישים בהיקפים גדולים וחריגים מאיראן ושלוחותיה אל עבר שטחי המדינה. בשל האמור, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה, שחל החל מיום י"א באדר

התשפ"ו (28 בפברואר 2026) בשעה 08:10 למשך 48 שעות, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג)(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. ביום י"ב באדר התשפ"ו (1 במרץ 2026) הוּאָרַךְ הַמַּצֵּב הַמִּיּוּחָד בעורף עד ליום כ"ט באדר התשפ"ו (18 במרץ 2026). בהתאם לסעיף 9(א)(6) לאותו חוק, החליטה הממשלה באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שניתן ביום י"ג באדר התשפ"ו (2 במרץ 2026), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל.

בהמשך לכך, ונוכח האיומים שנוצרו בעקבות היציאה למבצע, קבע פיקוד העורף הנחיות מחמירות בשטחי מדינת ישראל כולה, אשר כללו איסור על התקהלויות בשטח פתוח ומתן שירותים, איסור פעילות במקומות עבודה למעט משק חיוני ואיסור על פעילויות חינוכיות. בהמשך, עדכן פיקוד העורף את הנחיותיו אך הותיר מגבלות משמעותיות על התקהלויות ומתן שירותים וכן על מסגרות חינוך. בשל הנחיות אלו, צומצמו השירותים והפעילות המסחרית במשק באופן משמעותי, והייתה נגישות מוגבלת לאזורים שונים במדינת ישראל.

הממשלה פועלת במגוון דרכים כדי לסייע לתושבים המושפעים מן הלחימה באופן ישיר ועקיף, ובין השאר, פועלת כדי לתת פיצוי לעסקים שנפגעו כתוצאה מהמצב המיוחד ופיצוי לעובדים שנעדרו מעבודתם בשל המצב המיוחד.

על רקע זה, ובדומה למתווה שניתן בתחילת מלחמת חרבות ברזל ובמבצע "עם כלביא", תוקן חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן - חוק מס רכוש), ונקבעו בו מתווה סיוע לעסקים קטנים ובינוניים, אשר כושר השרידות שלהם נמוך מלכתחילה, להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות וכן בחלק מהוצאות השכר. בנוסף, בשל ההיקף הרחב של הנזקים הישירים שנגרמו לעסקים קטנים ובינוניים בכל רחבי הארץ כתוצאה מההשלכות של המבצע, נקבע מסלול נוסף לפיצוי בעד נזקים עקיפים עבור עסקים שנגרם להם נזק ישיר בתקופת המבצע. ראו חוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה) (סיוע לעסקים ולמוסדות ציבור), התשפ"ו-2026 (להלן - חוק התכנית לסיוע כלכלי).

סעיף 36 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, מקנה סמכות לשר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע שישולמו פיצויים למי שהיה לו הפסד או מניעת ריווח כתוצאה מנזק מלחמה בישוב ספר. הסעיף קובע, בין היתר, כך:

"36. (א) ישולמו פיצויים בעד נזק ושר האוצר יקבע בתקנות, באישור ועדת הכספים של הכנסת:

(1) את הזכאי לקבלת הפיצויים, ורשאי הוא להתנות את תשלום הפיצויים בשיקום הנזק;
(2) את שיעורי הפיצויים, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לכל סוג של נכסים, לכל סוג של ניזוקים ולכל סוג של נזקים, והכל בהתחשב עם היקף הנזק, תדירות הנזקים שפקדו את הניזוק ותדירות הנזקים שפקדו את האזור וגורמים אחרים;

(3) כללים לקביעת שווי הנזקים והגורמים שיובאו בחשבון לחישוב שווי הנזק..."

בהתאם לאמור, הותקנו תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים)(נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973 (להלן- התקנות העיקריות) הקובעות, בין היתר, שיעורי פיצוי לנזק עקיף ואת שווי הנזק שבשלו יינתן פיצוי. במסגרת זאת נכללים מנגנוני פיצוי בגין נזק עקיף לישובים שנקבעו בתקנות כיישובי ספר (להלן - פיצוי במסלול האדום). מדובר, ככלל, ברשימת יישובים המצויים בסמיכות לרצועת עזה או לגבול הצפוני של ישראל, שמתעדכנת מעת לעת בהתאם לשיקולים ביטחוניים. תביעת הפיצוי במסגרת

המסלול האדום אינה מוגבלת לאופן חישוב כזה או אחר, והוא ניתן ללא מגבלת סכום פיצוי מקסימלי (תקרה). עם זאת, פיצוי זה ניתן תחת מגבלות שונות לרבות דרישת הפסקת פעילות ממושכת, והמבקש נדרש להוכיח את התרחשות הנזק העקיף, היקפו והקשר הסיבתי בינו ובין אירוע הלחימה. יצוין שבמקביל לפרסום תקנות אלה, מפורסמת טיוטת הכרזה להוספה של מספר ישובים לרשימת ישובי הספר. בהתאם למוצע יווספו ולרשימת ישובי הספר מספר ישובים, מאחר שלא היה שוני בסיכונים הביטחוניים בין היישובים שמוצע להוסיף לבין ישובים אחרים שברשימת ישובי הספר כיום.

כפי שהוזכר לעיל, בשל האזור הרחב שבו התרחשו נזקים במהלך מלחמת חרבות ברזל, והיקף הנזקים שנגרמו, נחקק חוק התוכנית לסיוע כלכלי, בו נקבע מתווה סיוע לעסקים להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות, וכן בחלק מהוצאות השכר, אשר בהתאם אליו יפוצו עוסקים בכל רחבי הארץ.

אף שבמרבית אזורי המדינה נפגעו עסקים בשל המצב הביטחוני, קיימים אזורים שנפגעו מהלחימה באופן מיוחד וממושך בחודשים מרץ ואפריל 2026, אשר יוגדרו כ"תקופה הקובעת" לעניין תקנות אלה. בשל האמור, מוצע לקבוע פיצוי מוגדל לניזוקים באזורים אלה בשל נזקים שנגרמו להם בתקופה האמורה, וזאת בדומה להסדרים שנקבעו לנזקים שאירעו בין החודשים אוקטובר לדצמבר 2023, בראשיתה של מלחמת "חרבות ברזל" (ראו תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה), התשפ"ד–2023) (להלן – תקנות מס רכוש 2023).

יוזכר כי אף לאחר פקיעת הסדרי הפיצויים שניתנו ברחבי המדינה מכוח חוק הסיוע הכלכלי, בהמשך הלחימה תוקנו תקנות מס רכוש 2023 מעת לעת, ונוספו בהן תקופות פיצוי שונות עד לחודש יוני 2025. תקנות אלו הותקנו כהוראות שעה שתוקפן הוגבל לתקופות קצובות, מתוך צורך להתאים את מנגנוני הפיצוי למציאות הביטחונית המשתנה ולהיקף הפגיעה הכלכלית כפי שהתגבש. במהלך התקופה האמורה הוארך תוקפן של התקנות באופן עקבי, תוך בחינה מחודשת של רשימת היישובים הזכאים והגדרת האזורים שנפגעו באופן מיוחד.

הליך חקיקתי זה נועד להבטיח את רציפות הפיצויים עבור אוכלוסיות היעד שפעילותן הכלכלית צומצמה באופן ניכר בשל ההגבלות הביטחוניות והסמיכות לגבולות, תוך איזון בין צורכי המשק ליכולת התקציבית של המדינה בעת חירום. יצוין כי לאורך התקופה שבה ניתנו פיצויים לפי תקנות 2023, ואף שהוארכו התקופות, מתווי הטבות שנקבעו לאורך כל התקופות נותרו אחידים בעיקרם. קביעת האזורים נעשתה בהתאם להנחיות הרלוונטיות של גופי הביטחון. בשל המצב הביטחוני, פיקוד העורף קובע הנחיות לניהול שגרת החיים במדינה, לפי מדיניות ההתגוננות סדורה. תכליתה של מדיניות ההתגוננות היא להתוות קווים מנחים לקביעת האמצעים והפעולות שיש לנקוט בהן במצבים שבהם העורף האזרחי מותקף, תוך קיום איזון בין מאמץ הצלת החיים ושמירתם לבין מאמץ קיום שגרת החירום ורציפות התפקוד. מתחילת הלחימה במסגרת במלחמת חרבות ברזל, קיים פיקוד העורף פורום מדיניות התגוננות במתכונת יומית, וזאת לצורך התאמת ההנחיות באופן דיפרנציאלי לכל אזור הנחייה באופן שיאפשר איזון בין שגרת החיים למאמץ הצלת החיים.

במסגרת קביעת מדיניות ההתגוננות לאוכלוסייה, מתחשב פיקוד העורף במספר שיקולים שונים,

לרבות:

א. הערכת איום הייחוס, הכוללת את יכולות וכוונות האויב, תמונת מצב השיגורים, הנפילות, הנזק

והנפגעים, אסטרטגיית האויב והערכת המודיעין;

ב. יכולות ההגנה האקטיבית וכן התוכניות ההתקפית של צה"ל;

ג. תחושת החירום, כמות ההתרעות שהופעלו בכל יישוב וכן יכולת ההתמודדות של האזרח עם מצב החירום;

ד. התנהגות האוכלוסייה, ובפרט יכולת האוכלוסייה לממש את ההנחיות הניתנות במסגרת מדיניות ההתגוננות.

בהתאם לשיקולים אלה נקבעת מדיניות ההתגוננות, ופיקוד העורף מפרסם את מפת ההתגוננות בהתאם לה. במפה מחולקת המדינה לאזורי הנחיות שונים בהם מוגדרת הפעילות המותרת בהתאם למדרג אשר נקבע. המפה מחלקת את היישובים לארבעה מדרגים שונים, המסומנים בצבעים שונים. ביישוב המסומן בירוק ניתן לבצע פעילות מלאה, ביישוב המסומן בצהוב ניתן לבצע פעילות חלקית, ביישוב המסומן בכתום ניתן לבצע פעילות מצומצמת וביישוב המסומן באדום פעילות הכרחית בלבד. ההבחנה בין המדרגים השונים, והגבלת הפעילות השונה בכל מדרג, מבטאת את הפערים באיומים הבטחוניים שבהם היישובים נתונים. בתורן, ההנחיות עצמן גם משפיעות על היכולת לנהל פעילות כלכלית בתוך אותם יישובים, מכיוון שמייצרות הגבלות על הפעילויות המותרות ביישובים שתקפים בהם. נוסף על האמור, בצפון הארץ, ניתנות גם הנחיות מיוחדות מטעם פיקוד צפון ביחס ליישובים באזור זה, וזאת בנוסף על הנחיות פיקוד העורף אשר מגבילות גם הן את הפעילות הכלכלית באזורים אלה.

בהתחשב במתודולוגיה זו, ולאחר עבודת מטה מקצועית, גובשו הקריטריונים לקביעת תחולת התקנות באזורים שבהם הפגיעה בפעילות העסקית הייתה משמעותית במיוחד לאור הנחיות ומגבלות פיקוד העורף ופיקוד צפון.

תנאי הסף המרכזי שנקבע הוא הימשכות של למעלה מ-45 ימים במצטבר (עד ליום ה-17 באפריל 2026) תחת מגבלות מחמירות בדרגות "אדום" ו"כתום". תקופה מצטבר זו מהווה תקופה ממושכת של פגיעה בפעילות העסקית, אשר אינה מאפשרת חזרה מהירה לשגרה. הנחיות בדרגות אלו כוללות מגבלות משמעותיות על מקומות עבודה, התקהלות ומערכת החינוך, באופן המצמצם באופן ניכר את היכולת להפעיל עסקים. בהקשר זה יצוין כי, באזורים אלו התקיימו לפחות שישה ימים נוספים תחת מגבלות מחמירות ביחס לשאר חלקי הארץ.

לצד תנאי סף זה, נבחנו שלושה קריטריונים מצטברים נוספים:

ראשית, זמני התגוננות בטווח של 0-30 שניות לאורך תקופה ממושכת, לצד היקף גבוה של התרעות. תנאים אלו חייבו מעבר מיידי למרחב מוגן בפרקי זמן קצרים ובתדירות גבוהה, באופן שפגע באופן משמעותי ביכולת להפעיל עסק ברציפות.

שנית, סמיכות ישירה לאזור המאופיין בעצימות לחימה גבוהה בגבול לבנון. אזורים אלו, ובפרט יישובי קו העימות והאזורים המשיקים להם, היו חשופים להיקף גבוה יותר של אירועים ביטחוניים, תדירות התרעות מוגברת ורמת אי-ודאות גבוהה במיוחד, אשר יצרו פגיעה ייחודית ומתמשכת בפעילות הכלכלית, החורגת באופן מהותי מהפגיעה שחלה בשאר אזורי הארץ.

שלישית, תחולה חלקית או מלאה של הנחיות מחמירות נוספות מטעם פיקוד צפון, מעבר להנחיות פיקוד העורף. במרחב יישובי קו העימות הוטלו הגבלות מחמירות על ידי פיקוד צפון הכוללות בין היתר

מגבלות תנועה וחסומות צירים; שהות של כוחות צבאיים במרחב האזרחי; שימוש בתשתיות אזרחיות לצרכים ביטחוניים; ירי מוגבר של צה"ל ופריסת סוללות ארטילריה. באזור ההתגוננות גולן צפון, נרשמה גם חסימת ציר מרכזי באזור מג'דל שמש. יחד עם זאת, במהלך תקופת הלחימה חלו מגבלות מחמירות מעבר להנחיות פיקוד העורף על התקהלות ומערכת החינוך בגולן צפון, יישובי קו עימות, וביישובים קדמת צבי וקצרין, אשר פגעו באופן ישיר בפעילות הכלכלית.

באזור ההתגוננות הגליל העליון ניכרת השפעה רוחבית של הנחיות פיקוד צפון, בין היתר בשל קיומם של כ-11 יישובים בהם הוחלו הנחיות מחמירות זהות לאלו של אזור ההתגוננות קו העימות.

מכלול קריטריונים זה משקף כי באזורי ההנחיה גולן צפון, גליל עליון, יישובי קו העימות והיישובים קדמת צבי וקצרין שבגולן דרום התקיימה מגבלות ביטחוניות משמעותיות יותר ביחס לשאר חלקי הארץ, באופן שנשקף בפגיעה רחבה ומתמשכת יותר בפעילות העסקית.

האזורים האמורים - אשר היישובים הנמצאים בהם מפורטים בתוספת השנייה - הוגדרו לעניין תקנות אלה כ"האזור המיוחד", ולגבי נזקים באזור זה, מוצע בתקנות אלה לתת פיצוי מוגדל. בהתאם לכך, מוצע לתקן את התקנות העיקריות, על מנת לקבוע מנגנון מהיר ופשוט לקבלת פיצוי בגין נזקים עקיפים שנגרמו באזור המיוחד במהלך הלחימה. זאת בדומה למה שנעשה במבצעים קודמים באזורים אשר סבלו, באופן מיוחד, מהפסקת פעילות כתוצאה מהלחימה. פיצויים לפי מסלולים אלה הינם, לרוב העסקים, נדיבים יותר מהמסלול אשר נקבע למתן פיצויים בשאר הארץ לפי חוק הסיוע הכלכלי.

וידוגש, קביעת האזורים האמורים תיבחן מעת לעת בשים לב לשינויים בהנחיות ולמשתנים השונים שעמדו בבסיס השיקולים שפורטו לעיל.

יובהר כי מתווי הפיצוי המוצעים בתקנות אלה אינם גורעים מזכותו של ניזוק הזכאי לקבל את הפיצוי בהתאם לתקנות העיקריות לפי המסלול האדום (יישובים אשר הוגדרו כיישובי ספר טרם תחילת תקנות אלה), חלף קבלת פיצוי לפי תקנות אלה. כמו כן, יובהר שמי שיקבל פיצוי מכוח תקנות אלה אינו יכול לקבל פיצוי לפי חוק התוכנית לסיוע כלכלי.

מוצע לקבוע כי הפיצוי יינתן במתווים חלופיים המוכרים מתקנות מס רכוש אשר הותקנו במסגרת מלחמת חרבות ברזל מעת לעת - "מסלול מחזוריים", "מסלול שכר עבודה", "מסלול קבלן ביצוע" ו-"מסלול חקלאים". המסלולים יינתנו באזור המיוחד, והם זהים במהותם למסלולים אשר נקבעו בתקנות מס רכוש 2023.

א. "מסלול מחזוריים" - מתווה לפיצוי עסקים הממוקמים באזור המיוחד בגין אובדן הרווחים המחושב בהתאם לירידה במחזור עסקאותיהם. הפיצוי מחושב על בסיס אובדן הרווח של העסק, בהתאם לירידת המחזוריים שלו בתקופת הלחימה ביחס לתקופת הבסיס, במגבלת תקרת פיצוי של 5,000,000 ₪ לעוסק.

מכיוון שרק לאחרונה היה דיון לגבי חוק הסיוע הכלכלי, ובהתאם למוצע, התקופה שבה יינתן פיצוי היא אותה תקופה כמו בחוק הסיוע הכלכלי, מוצע שתקופות הבסיס ותקופת הזכאות ומאפייני ההשוואה השונים ייעשו כפי שהוחלט לגביהם בחוק הסיוע הכלכלי.

ב. "מסלול שכר עבודה" - מתווה לפיצוי עסקים בגין אובדן שכר עבודה המשולם לעובדים המתגוררים באזור המיוחד. מוצע לקבוע כי הפיצוי במתווה זה יעמוד על סכום קצוב של 520 ₪

ליום עבודה לכל עובד אשר נעדר מהעבודה בשל המצב הבטחוני. הפיצוי יינתן בגין היעדרות עובד המועסק במוסד חינוך שנסגר על פי הנחיות פיקוד העורף או בשל איסור התקהלות וכן היעדרות עובד אשר נדרש להשגיח על ילדו בשל המצב הביטחוני. פיצוי זה יינתן לגבי ימים שבהם הוטלו הגבלות על ידי גופי הביטחון.

ג. "מסלול חקלאים" – בשל מאפיינים שונים של ענף החקלאות, כמו גם העונתיות והתנודתיות הקיימת בענף, חישוב לפי מסלול מחזוריים לפרק זמן של חודש או חודשיים לא יוכל לבטא את הנזק הממשי שנגרם לחקלאים, אפילו לא בקירוב, וייצור עיוות במרבית העסקים החקלאיים. בהתחשב בתועלת אשר המדינה רואה במתן פיצוי לחקלאים הפועלים באזור המיוחד, בדומה למה שנעשה בתקנות מס רכוש 2023, מוצע לאפשר לחקלאים לתבוע פיצוי בסכום של 12,844 שקלים חדשים מוכפל במספר העובדים של הניזוק המועסקים בשטחי האזור המיוחד שיש לו בהם גידולים חקלאיים, והכל לא יותר מ-5,000,000 שקלים חדשים לתקופה של חודשיים.

4. "מסלול קבלן ביצוע" – בהתאם למוצע, ובדומה לתקנות מס רכוש 2023, קבלן ביצוע שעסקו באזור המיוחד יהיה זכאי לפיצוי בשל הוצאותיו הקבועות בהתאם למתווה שנקבע בחוק הסיוע. עם זאת, בשל הצורך בפיצוי מיוחד לעסקים באזור המיוחד מוצע לקבוע בתקנות שהתקרה של הפיצוי של קבלן הביצוע תהיה גבוהה יותר ותעמוד על סך של 5,000,000 שקלים חדשים לחודשיים (בדומה לשאר העוסקים באזור זה). מכיוון שיש מסלול מיוחד לקבלני ביצוע מוצע להבהיר שקבלן ביצוע לא יהיה זכאי למסלול המחזוריים אשר איננו מתאים לעוסקים מסוג זה. מוצע לקבוע כי הפיצוי בכל המתווים יינתן אך ורק בגין נזק אשר נגרם כתוצאה מאירועי לחימה וכי תנאי הכרחי לפיצוי הוא תשלום שכר עבודה לעובד בימי הלחימה. כנהוג במתווים קודמים לפיצוי, מוצע לקבוע כי הוא לא יינתן למדינה, לגוף מתוקצב או לתאגיד בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לרבות חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, לקופת חולים, למוסד ציבורי שאינו מוסד ציבורי זכאי ולניזוק שעסקו נסגר לפני תקופת המבצע. לצורך האחידות והפשטות, מוצע לתקן את התקנות העיקריות ולקבוע כי תביעה לפיצויים תוגש למנהל באותו האופן שבו מוגשת תביעה לפיצויים לפי חוק הסיוע, וכי תשלום הפיצויים והמקדמה יהיה באותו האופן שתשלומים אלה משולמים לפי חוק הסיוע.

הודעה בדבר יישוב ספר

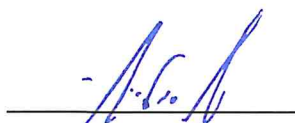
לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961

בתוקף סמכותי לפי ההגדרה "יישוב ספר" שבסעיף 35 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מודיע כי היישובים כבר ורדים, שבי ציון, כיסרא סמיעא, קדיתא וחולתה הם יישובי ספר לעניין נזק עקיף שאירע בתקופה שמיום י"א באדר התשפ"ו (28 בפברואר 2026) עד יום ט"ו בתמוז התשפ"ו (30 ביוני 2026).

תחילתה של הודעה זו ביום י"א באדר התשפ"ו (28 בפברואר 2026).

כ"ב א"ר התשכ"ו (ב' 14 2026)

(חמ 3-1030)

בצלאל סמוטריץ

שר האוצר

דברי הסבר

ביום י"א באדר התשפ"ו (28 בפברואר 2026), החלה המערכה מול איראן, מבצע "שאגת הארי". בעקבות היציאה למבצע, מדינת ישראל התמודדה עם ירי טילי קרקע-קרקע וכלי טיס בלתי מאוישים בהיקפים גדולים וחריגים, מאיראן ושלוחותיה, לרבות מארגון חיזבאללה שבלבנון, אל עבר ששטחי המדינה. בשל האמור הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה, והאריכו מעת לעת, ממועד תחילת המבצע, וזאת מכוח סמכותו לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. סעיף 36(א) לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – חוק מס רכוש) קובע כי ישולמו פיצויים בעד נזק שנגרם בהתאם לתקנות שיתקין שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת. "נזק עקיף" מוגדר בסעיף 35 לחוק מס רכוש כד: "נזק עקיף – הפסד או מניעת רווח כתוצאה מנזק מלחמה ביישוב ספר, או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום יישוב ספר, עקב פעולות מלחמה על ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות...", כלומר ההגדרה מתייחסת לשני סוגים של נזקים עקיפים:

1. נזק עקיף שנגרם בעקבות נזק מלחמה (נזק פיזי לנכס), בתחום יישוב ספר.
2. נזק עקיף שנגרם כתוצאה מאי אפשרות לנצל נכסים בתחום יישוב ספר (מבלי שנגרם לנכס נזק מלחמה).

בהתאם לסמכותו האמורה, התקין שר האוצר את תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973 (להלן – תקנות מס רכוש 1973). בתקנות האמורות נקבע אופן

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 100; התשס"א, עמ' 220.

החישוב של הנזק העקיף בתחום יישוב ספר, ובכלל זה נקבע כי ניזוק שנגרמו לו הפסד או מניעת רווח בתחום יישוב ספר יהיה זכאי ל-100% משווי הנזק העקיף שנגרם לו; הכול בהתאם לתנאים הקבועים בתקנות האמורות וכפי שפורשו בפסיקה.

לפי הגדרת "שווי של נזק עקיף" שבתקנות מס רכוש 1973, תנאי לזכאות לפיצוי בגין "נזק עקיף" בחלק מענפי הפעילות, מותנה במשך הזמן בו נגרמה לעסק "הפסקת פעילות". מונח זה מוגדר, בפסקה (5) להגדרת "שווי נזק עקיף", כ"הפסקת פעילות מלאה שנגרמה עקב הגבלה שהטיל פיקוד העורף". כאמור לעיל, בהתאם לתקנות מס רכוש 1973 ניתן לקבל פיצוי רק לנזקים שנגרמו בתחומי יישוב ספר. סעיף 35 לחוק מס רכוש קובע כי יישוב ספר, לצורך קבלת הפיצויים, הוא יישוב אשר שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הודיע כי הוא יישוב ספר. בהתאם לכך, נקבעו בהודעות שונות במהלך השנים עשרות יישובים כיישובי ספר.

לצד זאת, מפקד פיקוד העורף קובע מעת לעת, מכוח סמכותו, אזורי התגוננות שונים, עליהם מוחלות מגבלות והנחיות בהתאם למצב הביטחוני השורר בכל אזור. כך, למשל, במבצע הנוכחי – שאגת הארי – הוטלו ביום 28 בפברואר 2026, על-ידי פיקוד הצפון, מגבלות והנחיות מחמירות על אזור ההתגוננות קו העימות בצפון וכן על 10 יישובים נוספים מאזור התגוננות גליל עליון, מגבלות והנחיות אשר הביאו לצמצום משמעותי בפעילות הכלכלית באזור זה. מגבלות אלו כללו, בין היתר, חסימת צירים מרכזיים, נוכחות מתמשכת של כוחות צה"ל במרחב זה, שימוש בתשתיות אזרחיות לצרכים ביטחוניים, ירי מאסיבי של כוחות צה"ל המשבש את שגרת חייהם של התושבים ופריסת סוללות ארטילריה במרחב זה. לצורך בחינת הזכאות לקבלת פיצוי בשל נזק עקיף שנגרם במבצע "שאגת הארי" הוכרו יישובי אזור ההתגוננות קו העימות כיישובים שבהם – נוכח המגבלות וההנחיות המחמירות הנזכרות לעיל – התקיים התנאי של "הפסקת פעילות", הקבוע, כאמור, בתקנות מס רכוש 1973. לפיכך, קמה לעסקים ביישובי אזור קו העימות אשר הוגדרו כיישובי הספר זכאות לפיצוי.

במהלך השנים התברר כי מפת יישובי הספר ההיסטורית, כפי שנקבעה כאמור בהודעות שונות במהלך השנים, מייצרת הבחנות בין יישובים שונים, אשר לא היה שוני בין הסיכונים הביטחוניים שהם היו חשופים אליהם. בהקשר של מבצע "שאגת הארי" באזור הצפון ההבחנות הרלוונטיות הן שתי ההבחנות הבאות:

האחת, מסיבות היסטוריות שונות, מלבד כפר ורדים, כל יתר יישובי אזור התגוננות קו העימות מוגדרים כיישובי ספר ובהתאם לכך תושביהם זכאים לפיצויים בשל נזק עקיף שנגרם להם כתוצאה מהמלחמה בשיעור של 100% מהנזק והכל בהתאם לתנאים הקבועים בתקנות האמורות כפי שפורשו בפסיקה. על כן, ומאחר שלא היה שוני בסיכונים הביטחוניים בין יישוב זה ליישובי קו העימות האחרים במבצע "שאגת הארי", מוצע בהודעה זו להכריז עליו כיישוב ספר. זאת, בדרך של הוראת שעה, עד להסדרה כוללת של הגדרת יישובי הספר.

ההבחנה השנייה מתייחסת ליישובים הממוקמים באזור התגוננות "גליל עליון", שחלו עליהן אותן הנחיות ומגבלות מחמירות כשל יישובי קו העימות, על אף שמסיבות שונות הם אינם נכללים – בעת הזו – באזור התגוננות זה וגם לא ברשימת יישובי הספר. יישובים אלו הם: שבי ציון, כיסרא סמיעא, קדיתא וחולתה. כאמור, יישובי קו העימות הוכרו כיישובים שהייתה בהם "הגבלת פעילות", לצורך הכרה

בזכאותם להגשת תביעה בגין נזק עקיף מכח תקנות מס רכוש 1973, בשל ההנחיות והמגבלות המחמירות. מאחר שההנחיות לגבי יישובים אלו היו זהות, כשל אלה של יישובי קו העימות, מוצע להכריז גם עליהם כיישובי ספר. מכיוון שגם ביישובים אלה הייתה "הפסקת פעילות" ההכרה בהם כיישובי ספר תאפשר גם לעסקים שנפגעו ביישובים אלה פיצוי לפי תקנות 1973 בכפוף לעמידה בתנאים הקבועים בתקנות האמורות. חשוב לציין כי בימים אלו מבוצעת הגדרת גבולות חדשים של אזור ההתגוננות קו עימות ורשימת היישובים הנכללת בו, שנשענת על חוות דעת ביטחונית עדכנית של פיקוד צפון. חוות הדעת המליצה להרחיב את אזור ההתגוננות הזה ליישובים שכפופים למגבלות ולהנחיות כשל יישובי אזור קו עימות, כך שקיימת היתכנות גבוהה להכללת שלושת היישובים באזור קו העימות. גם כאן מוצע לכלול יישובים אלו ברשימת יישובי הספר בהוראת שעה, עד להסדרה כוללת של הגדרת יישובי הספר כאמור.